

LEGFŐBB ÜGYÉSZ

BF. 1384/2018/1.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGNAK

Budapest

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	1759 - 0/2018
Érkezett:	2018 NOV 30.
Példány:	3
Melléklet:	1 db
Kezelőiroda:	<i>du</i>

A Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa a 2018. március 26. napján megtartott ülésen meghozta a 6/2018. Büntető jogegységi határozatát, amely a Magyar Közlöny 2018. évi 120. számában, 2018. július 27. napján került közzétételre. A jogegységi határozat rendelkező része szerint:

„I. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 404. § (1) bekezdésébe és (2) bekezdésébe ütköző csődbűncselekmény sértettje az a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet,

- amelynek vagyonát fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete vagy fizetéseképtelensége esetén az elkövető a Btk. 404. § (1) bekezdés *a)*, *b)* és *c)* pontjában írt magatartások valamelyikével ténylegesen vagy színleg csökkenti, és ezzel a hitelezők kielégítését részben vagy egészben meghiúsítja; illetve

- amelynek a Btk. 404. § (1) bekezdés *a)*, *b)* és *c)* pontjában írt magatartások valamelyikével fizetéseképtelenné válását vagy annak látszatát idézi elő, és ezzel a hitelezők kielégítését részben vagy egészben meghiúsítja.

II. A Btk. 404. § (4) bekezdésébe ütköző csődbűncselekmény sértettje az a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet, amelynek valamely hitelezőjét az elkövető a felszámolás elrendelését követően a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvényben meghatározott kielégítési sorrend megsértésével előnyben részesíti.

III. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet hitelezője a Btk. 404. § (1), (2) és (4) bekezdésébe ütköző csődbűncselekmény miatt indult büntetőeljárásban nem sértett, ezért magánfélként polgári jogi igényt nem érvényesíthet, és pótmagánvádlóként sem léphet fel.”

Álláspontom szerint a jogegységi határozat rendelkező része és annak indokolása az irányadó törvényi szabályozásnak alaptörvény-ellenes értelmet tulajdonít. Ezért az Ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 11. §-a (2) bekezdésének *h)* pontjában biztosított jogkörömben, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 37. §-ának (2) bekezdése és 45. §-ának (4) bekezdése alapján

indítványozom,

hogy az Alkotmánybíróság a 6/2018. Büntető jogegységi határozatot felülvizsgálva állapítsa meg, hogy az alkotmányellenes, ezért azt közzétételének időpontjától, 2018. július 27. napjától ex tunc hatállyal semmisítse meg.

Indítványomhoz csatolom a 2017. április 26. napján kelt BF. 9/2017/27. számú nyilatkozatomat, amellyel a jogegységi határozat lefolytatását és a jogegységi határozat meghozatalát kezdeményeztem.

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el, (7) bekezdése szerint pedig mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A jogegységi határozat meghozatalakor hatályos büntetőeljárás törvény (az 1998. évi XIX. törvény) 51. §-ának (1) bekezdése szerint sértett az, akinek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette, 54. §-ának (1) bekezdése szerint pedig magánfél az a sértett, aki a büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesít. E törvény 53. §-ának (1) bekezdése szerint pótmagánvádló csak a sértett lehet.

A csődbűncselekmény törvényi tényállását a Btk. 404. §-ának (1), (2) és (4) bekezdései a következőképpen határozzák meg:

„404. § (1) Aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet fizetéképtelenséggel fenyegető helyzete esetén

a) a vagyon vagy annak egy része elrejtésével, eltitkolásával, megrongálásával, megsemmisítésével, használhatatlanná tételével,
 b) színlelt ügylet kötésével vagy kétes követelés elismerésével, vagy
 c) az észszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes más módon
 a gazdálkodó szervezet vagyontól ténylegesen vagy színleg csökkenti, és ezzel a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet

a) fizetéképtelenné válását vagy annak látszatát az (1) bekezdésben meghatározott magatartások valamelyikével idézi elő, és ezzel vagy
 b) fizetéképtelensége esetén az (1) bekezdésben meghatározott magatartások valamelyikével a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja.

(4) Aki a felszámolás elrendelését követően valamely hitelezőjét a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvényben meghatározott kielégítési sorrend megsértésével előnyben részesíti, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Az (1) és a (2) bekezdés esetén maga a törvényi tényállás is tartalmazza, hogy az elkövetési magatartás megvalósításával az elkövető a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja. A (4) bekezdés megfogalmazásából pedig következtetni lehet arra, hogy a kielégítési sorrendben előbb álló hitelező vagy hitelezők az elkövetési magatartás megvalósítása folytán hátrányt szenvednek. E törvényi megfogalmazásokból

- egyrészt jól látható, hogy a csődbűncselekmény valamennyi fordulata elsődlegesen a hitelező vagy a hitelezők érdekeinek védelmét szolgálja (ami nincs ellentétben azzal, hogy a csődbűncselekmény a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények között

helyezkedik el, mivel a hitelező a piacgazdaság zavartalan működésének fontos láncszeme)

- másrészt kétséget kizáróan az következik, hogy a bűncselekmény a sérelmet szenvedett hitelező vagy hitelezők jogát vagy jogos érdekét sértette.

A jogegységi határozat figyelmen kívül hagyja a csődeljárás, illetőleg a felszámolási eljárás alatt lévő gazdálkodó szervezet vagyonának sajátos jogi helyzetét, azt, hogy az egyben a hitelező, illetőleg hitelezők kielégítési alapja is. Ebből következően a csődbűncselekményt megvalósító magatartás hatása is kettős. E magatartás következtében – az adós gazdálkodó szervezet vagyonára vonatkozó hátrány bekövetkezésével egyidejűleg, azzal párban – ez a kielégítési alap is közvetlenül és szükségszerűen sérül, esetlegesen el is vész, ezzel a hitelező érdekséremlme is bekövetkezik. A jogegységi határozatnak a közvetlenség hiányára alapított érvelése ezért nem állja meg a helyét.

Mindezekből következően a hitelező a jogegységi határozat meghozatalakor hatályban volt büntetőeljárás törvény sértetti fogalmának – de az időközben hatályba lépett új büntetőeljárás törvény (a 2017. évi XC. törvény) sértetti fogalmának is – maradéktalanul megfelel. Ehhez képest azzal, hogy a jogegységi határozat a hitelező sértetti minőségét – ebből következően magánféli, illetőleg pótmagánvádlói minőségét – nem ismeri el, őt megfosztotta a sértetti, magánféli, illetőleg pótmagánvádlói jogok – egyebek között az őket e minőségükben megillető fellebbezési jog – gyakorlásától. Mindezek az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdésébe, valamint a 28. cikkébe ütköznek.

A fentiekre tekintettel a jogegységi határozat ex tunc hatállyal történő megsemmisítését tartom indokoltnak.

Budapest, 2018. november 29. napján

(Dr. Polt Péter)